

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2016. évi október hó 4. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság a testi sértés büntettének kísérlete miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 23.B.51/2015/21. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy mellőzi a vádlott előzetes mentesítését és a bűncselekmény megnevezéséből a rendbeliségre utalást.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Budapest Környéki Törvényszék a 2016. évi február hó 25. napján kelt 23.B.51/2015/21. számú ítéletében a vádlottat testi sértés büntettének kísérlete miatt 2 év börtönbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette, megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Az elsőfokú bíróság a vádlottat előzetes mentesítésben részesítette és részben kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A törvényszék ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére súlyosításért, a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének hosszabb tartamban történő megállapítása és az előzetes mentesítés mellőzése érdekében, míg a vádlott és védője elsődlegesen a jogos védelemre hivatkozással felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében élt jogorvoslati kérelemmel.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta és indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejét hosszabb tartamban állapítsa meg, mellőzze a vádlott előzetes mentesítésben részesítését és az ítélet rendelkező részéből az 1 rb. bűncselekményre történő utalást, továbbá a büntetés kiszabását a Btk.35.§ (1) bekezdésében írtaknak megfelelően helyesbítse.

A vádlott védője a nyilvános ülésen bejelentett jogorvoslati kérelmének megfelelő tartalommal szólalt fel.

A másodfokú bíróság az ügyésznek az előzetes mentesítés és a bűncselekmény rendbeliségére utalás mellőzését célzó fellebbezését megalapozottnak találta, míg a vádlottnak és védőjének a büntetőjogi felelősség megállapítása miatt felmentés érdekében, valamint az enyhítést célzó jogorvoslati

kérelmét nem találta megalapozottnak.

A kölcsönösen bejelentett fellebbezések alapján a fellebbviteli bíróság a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával a múltbeli események rekonstruálásához szükséges körben és mértékben folytatta le a bizonyítási eljárást. Az így feltárt bizonyítékokat külön-külön és együttesen is mérlegelve meggyőző érveléssel adott számot ténymegállapításairól, köztük a vádlotti védekezés elvetésének okairól is.

A bizonyítási eljárás eredményeként megállapított tényállás alapvetően hiánytalan és teljes, azonban annak kismértékű kiegészítése szükséges a másodfokú eljárásban.

Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást – figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára – az iratok tartalma alapján azzal egészítette ki, hogy a vádlott és a sértett között zajló folyamatos tettelegesség pontosan meg nem állapítható, de rövid időre, maximum 1 perc időtartamra megszakadt, majd az a sértett kezdeményezésére, az ő támadó magatartásával tovább folytatódott. *(**tanú1** vallomása 13. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal).*

A sértett legsúlyosabb – az életveszély reális lehetőségét is hordozó – sérülését akkor szenvedte el, amikor a vádlott a földön fekvő sértettfejét a járólapba verte.

A tényállás a fenti kiegészítéssel megalapozottá vált, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló mérlegelésén alapul. Így a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

A törvényszék a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján helyesen járt el, amikor a vádlott által tett, egymásnak több ízben is ellentmondó vallomásokkal szemben **tanú1** tanúnak az eljárás során mindvégig következetes vallomása alapján állapította meg a tényállást. **Tanú1** vallomását ugyanis az egyéb – így különösen az objektív – bizonyítékok egyértelműen alátámasztották.

A bizonyítékok értékelését alapvetően meghatározó sajátossága volt az ügynek, hogy a vádlott nem vitatta a sértett bántalmazását, azonban mindvégig jogos védelmi helyzetre hivatkozott.

Lévéen, hogy az eljárás során nem volt vitatott, hogy a sértett sérüléseit a vádlott okozta, ezért elsősorban abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a vádlott javára jogos védelmi helyzet fennállt-e.

A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, amely szerint a vádlott a sértettel szemben nem volt jogos védelmi helyzetben. A jogos védelmi helyzet fennállását nem alapozta meg a védelem által hivatkozott és a másodfokú eljárásban eszközölt tényállás kiegészítése sem. **Tanú1** tanú következetes vallomása alapján nem volt vitatott ugyanis annak ténye, hogy a vádlott és a sértett között zajló bántalmazás egy rövid időre megszakadt.

Jogos védelem esetén a jogtalan támadással szemben jogos védekezés áll. A védekezés jogossága feltételezi, hogy azt jogtalan támadás előzi meg. A támadó magatartás és az elhárító cselekmény viszonylatában kell vizsgálni azt is, hogy a megtámadott személy cselekménye a támadás elhárításához szükséges volt-e, hiszen a megtámadott személy csak ezzel a feltétellel jár el jogosan és csak annyiban, amennyiben a konkrét támadás elhárításához szükséges.

A támadás jogtalansága és a védekezés szükségessége mellett vizsgálendő, hogy a támadás közvetlen volt-e, amely abban az esetben állapítható meg, ha a támadás már megkezdődött, vagy ha a támadás megkezdésének közvetlen veszélye áll fenn. Ha a támadás nem kezdődött meg, vagy annak nagyon rövid időn belüli veszélye sem áll fenn, nem lehet szó jogos védelemről.

A fentieken túlmenően a támadásnak befejezetlennek is kell lennie akkor, amikor az elhárító cselekményre sor kerül. Ez a követelmény azért áll fenn, mert a törvényhozó csak a támadás vagy a veszély elhárítását engedélyezte, és befejezett támadás esetén már nem jogos védelemről, hanem megtorlásról lenne szó. A jogos védelmi helyzet addig tart, ameddig a támadás, azaz megszűnik, ha a támadást végleges jelleggel visszaverték, vagy ha kétséget kizáróan kitűnik, hogy a támadó a további támadással felhagy. Akkor nem szűnik csak meg, ha a támadás megismétlődése közvetlenül fenyeget.

Az elsőfokú bíróság szerint az eljárás során az nem volt pontosan megállapítható, hogy a sértett a legsúlyosabb sérülést mikor szenvedte el, mert e vonatkozásban a szakértői vélemény nem foglalt határozottan állást. Kétségtelen, orvosszakértői módszerrel nem lehetett elhatárolni, hogy a sértett bántalmazás vagy elesés következtében szenvedett koponyaalapi törést. A rendelkezésre álló bizonyítékok együttesen történő értékelése alapján azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint megállapítható volt, hogy a vádlott úgy okozta a fejsérüléseket, hogy a hason fekvő sértettet két oldalról megfogta és fejét több alkalommal a járólapba ütötte. Az eljárás során ugyanis nem merült fel adat arra, hogy a sértett elesés következtében nagy erővel, arccal a földhöz csapódott.

A vádlott tehát a már földön fekvő sértettet bántalmazta. Jogos védelmi helyzet fennállásáról ilyen körülmények között már nem lehet szó.

A védelem hivatkozott arra is, hogy a verekedés második szakaszában a sértett volt a kezdeményező, ő támadt a vádlottra, ezért volt a vádlott jogos védelmi helyzetben.

A másodfokú bíróság a védő jogi érvelésével nem értett egyet. Az adott esetben a sértett által provokált és vádlott által kezdeményezett verekedést egységes cselekménynek kell tekinteni. Az a körülmény, hogy a vádlott és a sértett között kialakult tettelegesség rövid időre megszakadt, nem változtat azon, hogy mindez egy kölcsönös bántalmazás volt, mert térben és időben nem különült el. Az egy helyszínen – a vádlott lakásának konyhájában és előszobájában – lezajlott eseménysort egységes egészként kell értékelni. Így nincs jelentősége annak, hogy az előszobában már a sértett újította fel a tettelegséget, ő támadt a vádlottra.

A jogos védelmi helyzet értékelése, annak kizártsága tehát az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényálláson alapul, mellyel a másodfokú bíróság mindenben egyetértett.

Mindezek alapján a törvényszék a fellebbviteli bíróság szerint is helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, és a cselekmény minősítése is mindenben megfelel a büntető anyagi jogszabályban foglaltaknak.

Következésképpen a felmentést célzó jogorvoslati kérelmek nem vezethettek eredményre.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel, és azokat tényleges súlyuknak és jelentőségüknek megfelelően értékelte. Jelen ügy sajátossága volt, hogy a sértett a vádbeli napon provokatív magatartást tanúsított a vádlottal szemben, ő volt, aki elindította

az eseménysort.

Az erőteljes sértetti közrehatásra és a cselekmény kísérleti szakban maradására figyelemmel a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés szükséges, és elégséges is a Btk.79.§-ában megfogalmazott büntetési célok eléréséhez.

Ezért annak súlyosbítása, de enyhítése sem volt indokolt.

Egyetértett a másodfokú bíróság az ügyészi fellebbezésben írtakkal a vádlottal szembeni előzetes mentesítés alkalmazásának indokoltsága kérdésében. Az elsőfokú bíróság a büntetett előéletű vádlottal szemben szabadságvesztés-büntetést szabott ki, és annak végrehajtását próbaidőre fel is függesztette. Ezzel értékelt minden körülményt, mely a vádlott javára figyelembe vehető volt. A megállapított cselekmény jellegére, különösen annak elkövetési módjára – a már hason fekvő és így védekezni nem, vagy csak korlátozottan képes sértett fejének földhöz csapására – figyelemmel a másodfokú bíróság nem látta érdemesnek a vádlottat az előzetes mentesítésre, ezért az erre vonatkozó rendelkezést mellőzte.

Korrekcióra szorult a vádlott terhére megállapított bűncselekmény rendbeliségével kapcsolatos elsőfokú bírósági rendelkezés, ugyanis az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint 1 rb. bűncselekmény esetén a rendbeliség feltüntetése szükségtelen.

Ennyiben tehát a másodfokú bíróság a Be.372.§ (1) bekezdésében írtak szerint az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

P é c s, 2016. október 4.

Dr.Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr.Hudvágner András s.k. bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 23.B.51/2015/21. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 15.Bf.176/2016/6. számú ítélete folytán – az abban írt változtatásokkal – a 2016. évi október hó 4. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

Dr.Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő